Raadsvoorstel

Voorstel aan de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân

Jaartal + zaaknummer	: 2024 / 2023-227289
Raadsvergadering d.d.	: 11 juli 2024 (It Debat 20 juni 2024)
Portefeuillehouder	: B. Koonstra
Programma	: Wenjen en Omjouwing
Programmaonderdeel	: 503
Naam opsteller	: J. Talma (E-mail: j.talma@noardeast-fryslan.nl)
Onderwerp	: Vaststelling Omgevingsvisie 1.0 gemeente Noardeast-Fryslân
Begrotingswijziging	: Nee

Voorgesteld raadsbesluit

1. In te stemmen met bijgaande en als zodanig gewaarmerkte Reactienota ontwerp-Omgevingsvisie.
2. De Omgevingsvisie 1.0 gemeente Noardeast-Fryslân met identificatienummer NL.IMRO.1970.OVNEFOmgevingvisie-VA01 met de bijbehorende bestanden gewijzigd vast te stellen.
3. De Omgevingsvisie te hanteren als basis voor de uitwerking in Omgevingsprogramma's.
4. De Omgevingsvisie te hanteren als primair toetsingskader voor initiatieven die niet passen binnen het Omgevingsplan.
5. De monitoring en evaluatie van de Omgevingsvisie op basis van paragraaf 8.5 van de Omgevingsvisie nader in te richten.

Inleiding

De Omgevingswet die op 1 januari 2024 in werking is getreden verplicht de gemeente te beschikken over een actuele Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie beschrijft wat de kwaliteiten van Noardeast-Fryslân zijn, welke opgaven er liggen en welke ontwikkelingsrichtingen gewenst zijn. Met elkaar vormt dit een kader. Een kader op hoofdlijnen waarin de gemeente aangeeft wat er wel en niet mogelijk is aan ontwikkelingen in de gemeente. De visie legt de basis vast en nodigt daarnaast uit tot verdere ontwikkelingen die Noardeast-Fryslân versterken.

Beoogd effect

Een vastgestelde Omgevingsvisie is het strategisch beleidskader van de fysieke leefomgeving in de gemeente. De Omgevingsvisie is op hoofdlijnen en is de basis voor verdere uitwerking in de Omgevingsprogramma´s, het Omgevingsplan en bij de concrete projecten en initiatieven.

Argumenten

1.1 In de reactienota zijn de binnengekomen zienswijzen zorgvuldig afgewogen.

Uw gemeenteraad heeft op 7 december 2023 ingestemd met de ontwerp-Omgevingsvisie en heeft deze inspraakrijp verklaard. De ontwerp-Omgevingsvisie heeft vanaf 14 december 2023 tot en met 25 januari 2024 ter inzage gelegen. Ook is de ontwerp-Omgevingsvisie in het kader van overleg (artikel 3.1.1. Bro) naar de vaste Overlegpartners gestuurd. Op 9 januari 2024 is er een inloopmoment georganiseerd.
Na de ter inzage termijn is gebleken dat de ontwerp-Omgevingsvisie per abuis niet op www.officielebekendmakingen.nl is gepubliceerd. Dit is wettelijk verplicht. Daarnaast is het juist de bedoeling dat zo breed mogelijk kennis wordt genomen van de gemeentelijke omgevingsvisie en dat iedereen de kans krijgt om een zienswijze in te dienen (artikel 16.23 Omgevingswet). Vanwege de zorgvuldigheid is de ontwerp-Omgevingsvisie vanaf 29 februari tot en met 10 april 2024 opnieuw ter inzage gelegd. Ook is er op 18 maart 2024 opnieuw een inloopmoment georganiseerd.

Totaal zijn binnen beide periodes 20 zienswijzen vanuit organisaties en 6 zienswijzen door inwoners ingediend. Alle zienswijzen zijn in de Reactienota (bijlage A) samengevat en van een reactie voorzien. In de zienswijzen is waardevolle feedback op de ontwerp-Omgevingsvisie gegeven. In sommige gevallen wordt de Omgevingsvisie aangepast en in andere gevallen wordt de Omgevingsvisie op basis van argumenten niet aangepast. Dit is inzichtelijk gemaakt in de Reactienota.

2.1 Het opstellen van een integrale Omgevingsvisie is opgenomen in onze programmabegroting.

Met de vaststelling van de Omgevingsvisie wordt uitvoering gegeven aan de doelen in programma 5 'Wenjen en Omjouwing':

- Hoofddoel: Behouden en versterken van een aantrekkelijke, identiteitsbewuste en toekomstbestendige woon- en leefomgeving;
- Subdoel 503: Het bereiken en in stand houden van een gezonde en veilige fysieke leefomgeving van een goede omgevingskwaliteit, waarbij de landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarden worden beschermd en de belevingswaarden en de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving worden versterkt;
- SMART-doelstelling 1: Het beleid voor de fysieke leefomgeving c.a. in de gemeente wordt integraal geactualiseerd;
- Activiteit 1a: Een integrale omgevingsvisie voor de hele gemeente wordt vastgesteld.

De Omgevingsvisie gaat over de fysieke leefomgeving. Het beperkt zich niet alleen tot de ruimtelijke aspecten. Ook onderwerpen als gezondheid zijn meegenomen. De Omgevingsvisie is niet een optelsom van beleidsvisies voor de diverse domeinen, maar een samenhangende visie op strategisch niveau. De hoofdlijnen van recente en nog actuele sectorale visies zijn er in meegenomen.
In de Omgevingsvisie beschrijven we zo duidelijk mogelijk wat er wel en niet mogelijk is aan ontwikkelingen in de gemeente. De visie legt de basis vast en nodigt daarnaast uit tot verdere ontwikkelingen die Noardeast-Fryslân versterken. De Omgevingsvisie is een toekomstvisie: de stip op de horizon is 2030. Maar soms kijken we wat verder vooruit in de toekomst. Aan het maken van deze Omgevingsvisie is een uitgebreide dialoogfase voorafgegaan. We zijn op verschillende manieren in gesprek gegaan met onze inwoners, ondernemers, belangenorganisaties en andere betrokkenen.

De Omgevingsvisie beschrijft:
- de kwaliteiten van Noardeast-Fryslân die we willen behouden (Us Goud, het kader);
- met welke trends en ontwikkelingen we rekening (moeten) houden;
- onze doelen (Fitaal, Sûn, Undernimmend, Duorsum, Oantreklik);
- wat we gaan doen om de doelen te bereiken (kernopgaven).

2.2 De omgevingsvisie is onderdeel van de implementatie van de Omgevingswet.
De Omgevingswet die op 1 januari 2024 in werking is getreden verplicht de gemeente te beschikken over een actuele Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie moet door de gemeenteraad worden vastgesteld. De Omgevingsvisie is vormvrij.
Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) geldt voor de voorbereiding van de Omgevingsvisie (artikel 16.26 Omgevingswet). Tegen een Omgevingsvisie staat geen beroep open.
De Omgevingsvisie is 'zelfbindend' voor de bestuurslaag die het heeft opgesteld. Zelfbindend betekent dat het opgestelde document (de Omgevingsvisie) alleen verplichtingen schept voor de gemeente Noardeast-Fryslân.

2.3 De Omgevingsvisie is een instrument van de raad.
Uw raad stelt de Omgevingsvisie vast en beoordeelt ook of de binnengekomen zienswijzen correct zijn behandeld.

2.4 De ontwerp-Omgevingsvisie gemeente Noardeast-Fryslân is op basis van de Reactienota aangepast.
In de ontwerp-Omgevingsvisie gemeente Noardeast-Fryslân zijn de wijzigingen op basis van de Reactienota doorgevoerd. De wijzigingen (geel geaccentueerd) zijn inzichtelijk gemaakt in de ontwerp-Omgevingsvisie 1.0 gemeente Noardeast-Fryslân – met wijzigingen (bijlage B). De ambtshalve wijzigingen (blauw geaccentueerd) zijn hierin ook meegenomen.
In de vast te stellen Omgevingsvisie 1.0 zijn alle wijzigingen verwerkt (bijlage C).

3.1 In de Omgevingsprogramma's wordt de Omgevingsvisie concreet uitgewerkt.
Uw raad stelt in de Omgevingsvisie ambities, doelen en kaders voor de fysieke leefomgeving. In Omgevingsprogramma's wordt invulling gegeven aan de doelen uit de omgevingsvisie door uitwerking in concreet beleid en daarbij te nemen maatregelen. Het college is het bevoegd gezag voor het vaststellen van Omgevingsprogramma's. Dit bepaalt de Omgevingswet in artikel 3.4. Onder de Omgevingswet krijgt het college meer bevoegdheden bij de uitvoering van het beleid en is de gemeenteraad nadrukkelijker belast met de kaderstelling en het monitoren van de resultaten.

4.1 Initiatieven moeten worden beoordeeld als die niet passen binnen het Omgevingsplan.
De Omgevingsvisie is een belangrijk document omdat dit het beleidskader is waar ruimtelijke initiatieven aan worden getoetst die niet passen binnen het Omgevingsplan.
In de gebiedsgerichte uitwerking van de visie is per gebied aangegeven welke kwaliteiten er zijn, welke kernopgaven er spelen en welke uitgangspunten de gemeente hanteert (hoofdstuk 7). Dit hoofdstuk geeft

richtlijnen voor projecten die de gemeente zelf in gang zet of initiatieven van derden die niet passen binnen het Omgevingsplan.

5.1 De Omgevingsvisie moet in het kader van de beleidscyclus periodiek worden herzien.
De Omgevingsvisie 1.0 wordt periodiek geëvalueerd en geactualiseerd indien nodig, volgens de beleidscyclus (zie ook paragraaf 8.1).
Eén keer in de vier jaar wordt geëvalueerd volgens de beleidscyclus en stellen we waar nodig de Omgevingsvisie bij. Dit doen we bijvoorbeeld in het jaar nadat een nieuw coalitieprogramma is vastgesteld. De basis van de visie blijft daarmee langjarig in stand.
De werkwijze van monitoring en evaluatie in de beleidscyclus moet nog nader worden vormgegeven.

Kanttekeningen en risico's

We hebben geen Plan-Milieueffectrapport (Plan-MER) of Omgevingseffectrapportage (OER) uitgevoerd.
We hebben ervoor gekozen om een Omgevingsvisie op te stellen zonder Plan-MER procedure. Een Plan-MER is een milieueffectrapport (MER) bij een vast te stellen plan of programma. De reden hiervoor is dat de Omgevingsvisie te globaal is om een goede milieutoets op uit te voeren. Voor zover er na deze Omgevingsvisie plannen in lijn met de visie worden uitgevoerd, zal een zelfstandige onderbouwing worden gemaakt die ook ingaat op de locatiekeuze. In deze vervolgprocedures wordt vanzelfsprekend ook zorgvuldig naar alle milieuaspecten gekeken.

We hebben wel een Foto van de Leefomgeving opgesteld. De Foto van de Leefomgeving beschrijft de huidige situatie van 10 aspecten van de leefomgeving (de nulsituatie). Het geeft aan welke knelpunten er kunnen ontstaan door zogenaamde autonome ontwikkelingen. Dat inzicht hebben we gebruikt om de Omgevingsvisie aan te scherpen. Met het doel de knelpunten op te lossen of het effect ervan te verminderen.

Financiën

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties.

Vervolg en planning

Na vaststelling van de Omgevingsvisie door uw raad, wordt dit besluit bekendgemaakt. Tegen het besluit van vaststelling van de Omgevingsvisie is op grond van de Algemene wet bestuursrecht geen beroep mogelijk.

Na de vaststelling van de Omgevingsvisie blijft de raad vanuit de controlerende taak betrokken bij de monitoring en evaluatie van de Omgevingsvisie. Tussentijds kan de Omgevingsvisie op ondergeschikte onderdelen worden aangepast. Daarbij denken we aan aanpassingen op het niveau van een paragraaf. Bijvoorbeeld vanwege de wijziging van thematisch beleid of een andere visie op een bepaald deelgebied. Deze aanpassingen leggen we zoveel mogelijk gebundeld aan de gemeenteraad voor.

Daarnaast betrekt het college de raad bij de Omgevingsprogramma's conform collegebrief gemeenteraad betrokkenheid raad bij omgevingsprogramma's d.d. 13 februari 2024.

Hieronder volgt de globale planning.

Omgevingsprogramma's	**Planning besluitvorming B&W**
Woonzorgprogramma	2025
Beleidsprogramma openbare ruimte	nnb
Omgevingsprogramma Mobiliteit	2024
Omgevingsprogramma Klimaatadaptatie	2024
Omgevingsprogramma Landbouw	2025
Omgevingsprogramma Warmtetransitie (actualisatie Transitievisie Warmte)	nnb
Dorpsprogramma's	nnb
Omgevingsprogramma Omgevingskwaliteit	nnb
Omgevingsprogramma Regiostad Dokkum	2024
Omgevingsprogramma Erfgoed	2024

Communicatie + Participatie

Op basis van de inhoud en het aantal ingediende zienswijzen heeft het college de indruk dat er voldoende draagvlak is voor de Omgevingsvisie. Verschillende indieners spreken waarderende woorden uit voor de Omgevingsvisie en doen een aantal suggesties voor verbetering.

In de Reactienota zienswijzen leest u hoe het college daar mee om wil gaan. Na het collegebesluit worden de indieners van de zienswijzen geïnformeerd over de reactie op de door hun ingediende zienswijze. Ze worden daarnaast uitgenodigd voor de raadsbehandeling.

Na vaststelling van de Omgevingsvisie worden de stukken op de gebruikelijke en voorgeschreven wijze gepubliceerd. De highlights van de Omgevingsvisie communiceren we via social media, de gemeentepagina en de website. We maken daarbij gebruik van de video over de Omgevingsvisie waarbij betrokkenen vertellen over de kernopgaven.

Bijlagen

A. Reactienota ontwerp-Omgevingsvisie 1.0 gemeente Noardeast-Fryslân;
B. Ontwerp-Omgevingsvisie 1.0 gemeente Noardeast-Fryslân – met wijzigingen;
C. Omgevingsvisie 1.0 gemeente Noardeast-Fryslân met identificatienummer NL.IMRO.1970.OVNEFOmgevingvisie-VA01– vast te stellen versie;
D. Bijlage Omgevingsvisie 1.0 gemeente Noardeast-Fryslân: Kaarten en afbeeldingen;
E. Bijlagen Omgevingsvisie 1.0 gemeente Noardeast-Fryslân:
    1. Ferkenning, Takomst gemeente Noardeast-Fryslân;
    2. Enquête Omgevingsvisie Noardeast
    3. Uitgangspuntennotitie omgevingsvisie;
    4. Foto van de leefomgeving;
    5. Toekomstvisie Voorstraat Kollum;
    6. Toekomstbeelden Dorpencluster.

Dokkum, 21 mei 2024

Burgemeester en wethouders van de gemeente Noardeast-Fryslân,

de secretaris, H.J.C.M Verbunt MBA

de burgemeester, mr. J.G. Kramer

Raadsbesluit

2023 / 2023-227289

De raad van de gemeente Noardeast-Fryslân,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 21 mei 2024;

gelet op het bepaalde in de artikelen:
- Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb);
- 16.23 en 16.26 Omgevingswet;
- 10.7a Omgevingsbesluit;

Besluit:

1. In te stemmen met bijgaande en als zodanig gewaarmerkte Reactienota ontwerp-Omgevingsvisie.
2. De Omgevingsvisie 1.0 gemeente Noardeast-Fryslân met identificatienummer NL.IMRO.1970.OVNEFOmgevingvisie-VA01 met de bijbehorende bestanden gewijzigd vast te stellen.
3. De Omgevingsvisie te hanteren als basis voor de uitwerking in Omgevingsprogramma's.
4. De Omgevingsvisie te hanteren als primair toetsingskader voor initiatieven die niet passen binnen het Omgevingsplan.
5. De monitoring en evaluatie van de Omgevingsvisie op basis van paragraaf 8.5 van de Omgevingsvisie nader in te richten.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân in zijn openbare vergadering d.d. 11 juli 2024.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

mr. S.K. Dijkstra mr. J.G. Kramer